

DiSKAR

TÜRKİYE DEVRİMCI İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU ARAŞTIRMA MERKEZİ

TÜİK Enflasyonu Düşürdü Ama Fiyatlar Artıyor!

DiSK-AR Enflasyon Bülteni (Ağustos 2025)

2003'ten Bugüne Fiyat Artışı: Çarpıcı Gerçek

Ortalama Fiyatlar

32 Kat Arttı

x32

Gıda Fiyatları

44 Kat Arttı

x44

Resmi Yıllık TÜFE

%33,52

12 Aylık Ortalama

%41,13

Temmuz 2025

%2,06

- ➔ TÜİK'e göre 2003'ten bu yana ortalama fiyatlar 32 kat, gıda fiyatları ise 43,7 kat arttı.
- ➔ Enflasyonda yaşanan kısmi düşüş fiyatların düşmesi anlamına gelmiyor, sadece artış hızının yavaşladığını gösteriyor.
- ➔ TÜİK, yargı kararına rağmen madde fiyat listesini gizlemeye ve açıklamamaya devam ediyor.
- ➔ En düşük %20'lik gelir grubu toplam gelirin %6,3'ünü alırken, harcamalarında gıdanın payı %30,6'dır.
- ➔ En yüksek %20'lik gelir grubu ise gelirin %48,1'ini elde ederken, harcamalarında gıdanın payı sadece %12,8'dir.

GİRİŞ

TÜİK Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) Temmuz 2025 sonuçlarını 4 Ağustos 2025'te açıkladı. TÜİK'e göre TÜFE yıllık yüzde 33,52, aylık yüzde 2,06 arttı. TÜFE'deki (2003=100) değişim 2025 yılı temmuz ayında on iki aylık ortalamalara göre yüzde 41,13 olarak gerçekleşti. Enflasyonun yıllık değişim oranı yüzde 33,52 olmasına rağmen 12 aylık ortalamalara göre enflasyonun yüzde 41,13 olarak gerçekleşti. Temmuz ayı resmi TÜFE artışı yüzde 2,06 olarak açıklandı. TÜİK'e göre Temmuz 2025'te enflasyon oranı bir önceki yılın aralık ayına göre ise yüzde 19,08 olarak gerçekleşti.

Türkiye'de birkaç yıldır devam eden yüksek enflasyon dar gelirli ve işçilerin alım güçlerinin düşmesine yol açıyor. Büyük ölçüde baz etkisi nedeniyle enflasyonun artış hızı yavaşlamış olsa da fiyatlar artmaya devam ediyor. **Enflasyonun artış hızındaki düşüş fiyatların düşmesi anlamına gelmiyor.** Dahası enflasyon farklı toplumsal sınıf ve kesimleri farklı etkiliyor. Dar gelirli ve emeklilerin alım gücünü çok daha fazla düşürüyor ve gelir dağılımını bozucu bir işlev görüyor.

DİSK-AR Ücret Kayıpları İzleme Raporu'na göre Haziran 2025'te memurlar toplam 41,8 milyar TL, emekliler toplam 51,3 milyar TL ve işçiler ise toplam 125,3 milyar TL kayıp yaşadılar.¹ Tekil olarak ise yılın ilk beş ayında en düşük memur maaşındaki erime 9 bin TL'nin üzerinde, en düşük emekli aylığındaki erime 2.412 TL ve asgari ücretteki erime ise 3.685 TL olarak gerçekleşti. Emekçilerin ücret, maaş ve aylıkları her geçen gün alım gücünü kaybederken milyonların ortalama ücreti olan asgari ücrete artış henüz hükümetin gündeminde değil.

Öte yandan resmi enflasyon verileri konusundaki şaibe devam ediyor. TÜİK'in Haziran 2022'de madde fiyat listesini açıklamaktan vazgeçmesi nedeniyle enflasyon verileri daha da tartışılabilir hale geldi. O nedenle TÜİK tarafından açıklanan ve emekçi grupların gelirlerine yapılacak zamlarda belirleyici olan altı aylık enflasyonun dayanağı bilinmiyor.

TÜİK'in şaibeli enflasyon verilerine göre bile Türkiye'de enflasyon yüksek seyretmeye devam ediyor.

FİYATLAR ARTMAYA DEVAM EDİYOR!

TÜİK'e göre yıllık enflasyon artış hızında bir yavaşlama söz konusu. Bunun temel nedenlerinden birinin baz etkisi olduğu biliniyor. Baz etkisi bir önceki yılın daha yüksek aylık enflasyonunun yerini cari yılda daha düşük bir aylık enflasyonun almasından kaynaklanıyor. Örneğin Temmuz 2024'teki yüzde 3,23 oranındaki aylık enflasyonun yerini Temmuz 2025'te yüzde 2,06 oranında enflasyon almıştır. Hesaptan yüksek oran çıkıp düşük oran çıkınca son 12 aylık artış geriliyor. Bu durum enflasyon hızının yavaşlamasına yol açıyor.

Ancak enflasyonun artış hızı yavaşlarsa da fiyatlar artmaya devam ediyor. Fiyatlarda bir düşüş söz konusu değil. Sadece fiyat artış hızı yavaşlıyor. Enflasyon hesabına esas olan fiyat endeksleri, madde

¹ DİSK-AR (2025). Ücret Kayıpları İzleme Raporu (Temmuz 2025): en az 218,3 milyar lira. DİSK-AR internet sitesi.

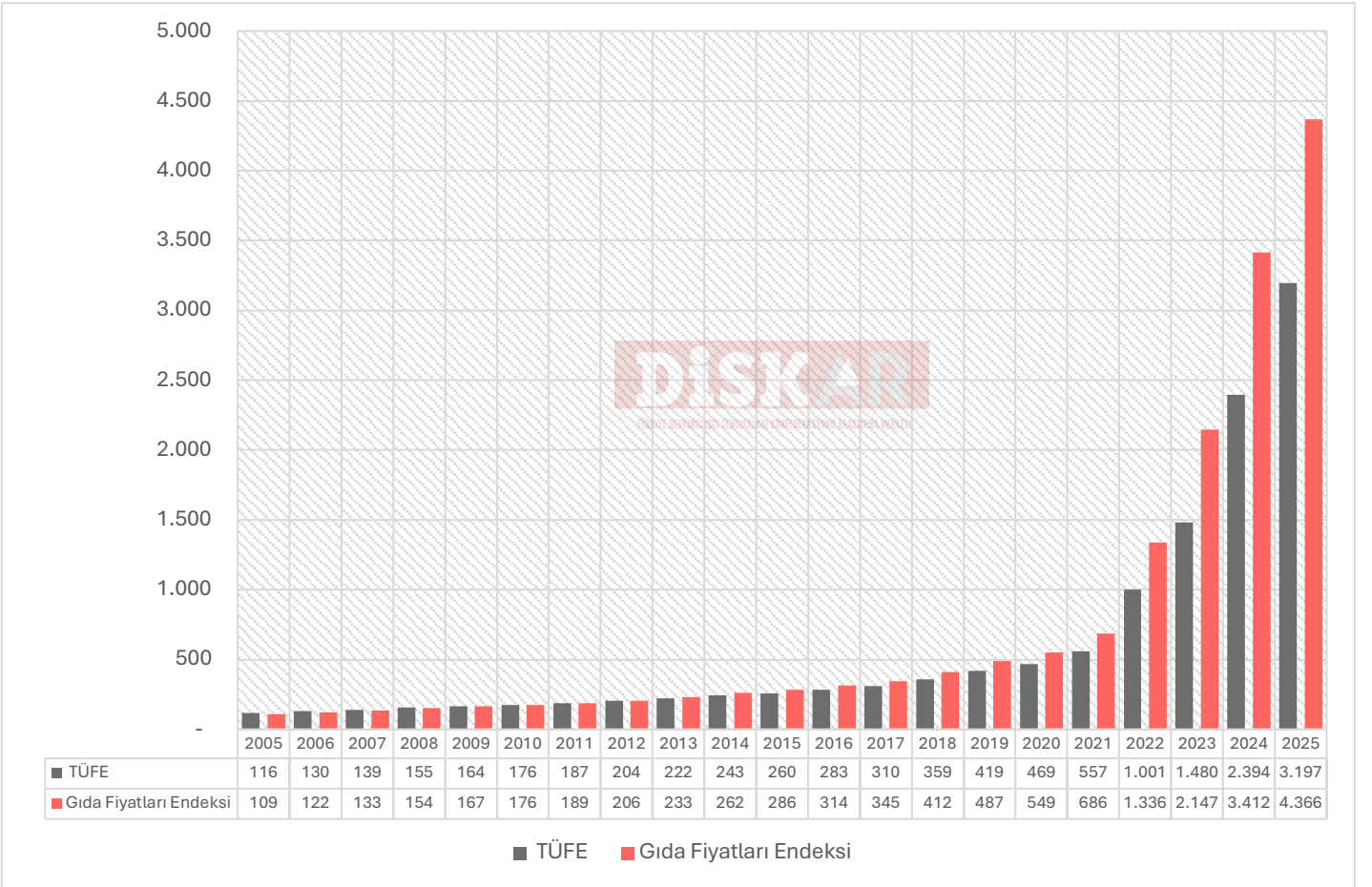
fiyatlarının derlenmesiyle oluşturuluyor ve fiyatlardaki artışı daha çarpıcı bir biçimde ortaya koyuyor. Buna göre TÜFE ile gıda fiyatları endeksi arasındaki fark açılmaya devam ediyor.

2003:100 bazlı TÜFE, Temmuz 2025'te 3.197'ye yükseldi. (Ek Grafik 1). 2003:100 bazlı olan TÜFE'ye göre ortalama madde fiyatları 2003'ten bu yana yaklaşık 32 kat artış gösterdi.

Gıda fiyatları, ortalama fiyatlardan daha hızla artış göstermeye devam ediyor. 2003:100 bazlı gıda fiyatları endeksi ise 2025 Temmuz'da 4.366'ya yükseldi. Temmuz 2005'te yüzde 4,43 olan yıllık gıda enflasyonu ise Temmuz 2025'te yüzde 27,95 olarak gerçekleşti (Ek Grafik 2). 2003:100 bazlı olan endekse göre gıda fiyatları 2003'ten bu yana 43,7 kat artış gösterdi.

**2003 yılına göre genel fiyatlar yaklaşık 32 kat artarken,
gıda fiyatları 43,7 kat arttı.**

Grafik 1: Tüketici Fiyatları Endeksi ve Gıda Fiyatları Endeksi (2005-2025 Temmuz) (2003:100)

Kaynak: TÜİK Tüketici Fiyat Endeksi, Temmuz 2025.

*İlgili yılların temmuz ayları alınmıştır.

Gıda fiyatlarının ortalama madde fiyatlarından daha hızlı artması sebebiyle son yıllarda gıda enflasyonu ile genel enflasyon arasındaki makas açılmaya devam ediyor (Grafik 1). Uzun dönemde gıda fiyatlarının genel otalamadan çok artması gıda harcaması yüksek olan düşük gelir gruplarının geçim sıkıntısının artmasına yol açıyor.

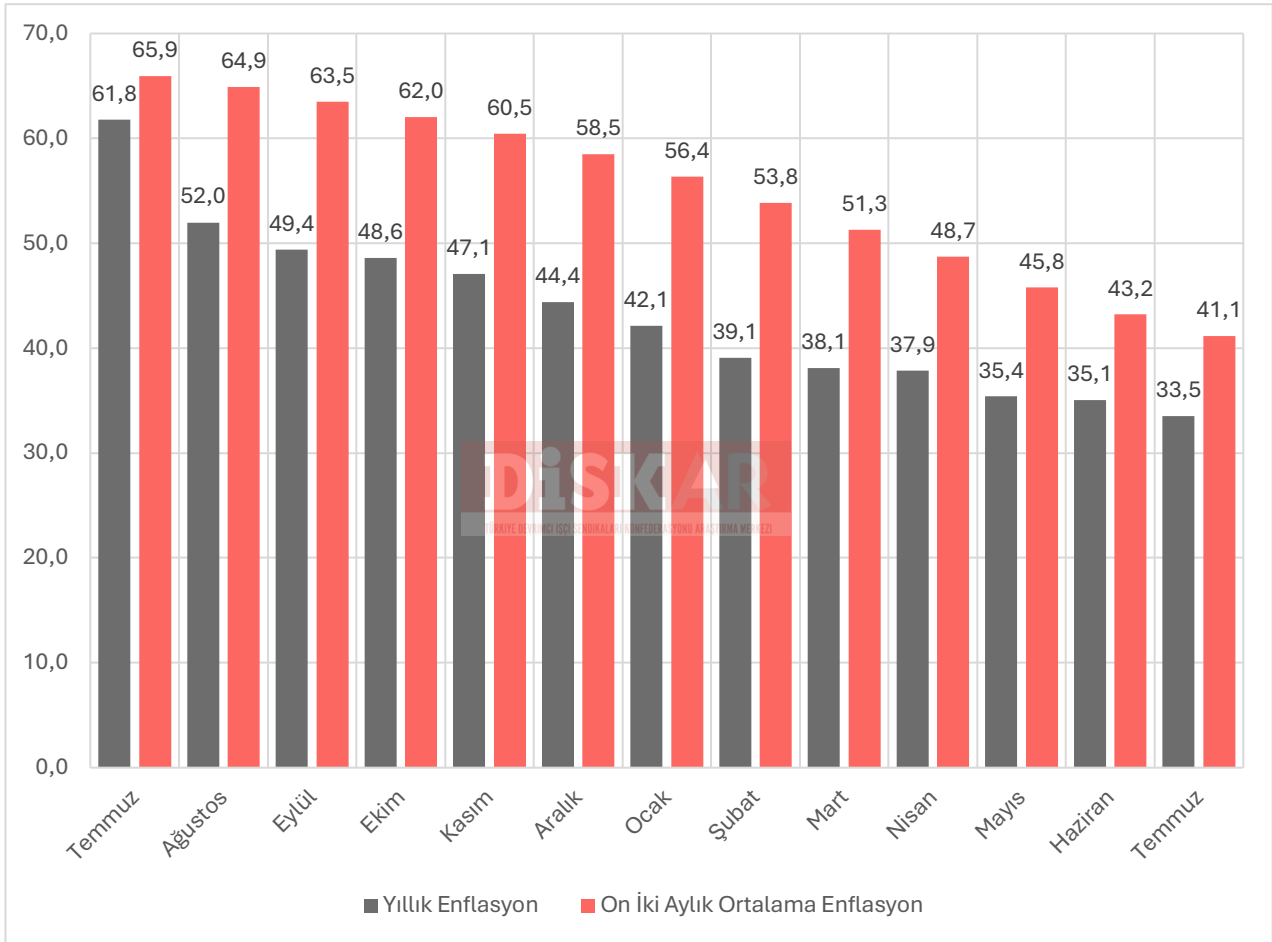
ORTALAMA ENFLASYON

YILLIK ENFLASYONDAN YÜKSEK SEYRETMEYE DEVM EDİYOR!

Temmuz 2025 döneminde enflasyonda yıllık değişim oranı yüzde 33,5 olmasına rağmen 12 aylık ortalamalara göre enflasyonun yüzde 41,1 olarak gerçekleşmiştir. Son bir yıllık dönemde yıllık enflasyon oranı ile on iki aylık ortalamalara göre enflasyon oranı arasındaki makas açılma eğilimi gösteriyor. Temmuz 2024 dönemine kadar on iki aylık ortalamalara göre enflasyon oranı, yıllık enflasyon oranının üzerindeyken, bu dönemde 4,1 puan, Temmuz 2025 döneminde 7,6 puan gerisinde kaldı (Grafik 2).

Resmi enflasyonda yıllık değişim oranı yüzde 33,5 olmasına rağmen 12 aylık ortalamalara göre enflasyonun yüzde 41,1 olarak gerçekleşti.

Grafik 2: Yıllık Enflasyon ve On İki Aylık Ortalamalara Göre Enflasyon Oranları (Yüzde) (2024 Temmuz-2025 Temmuz)

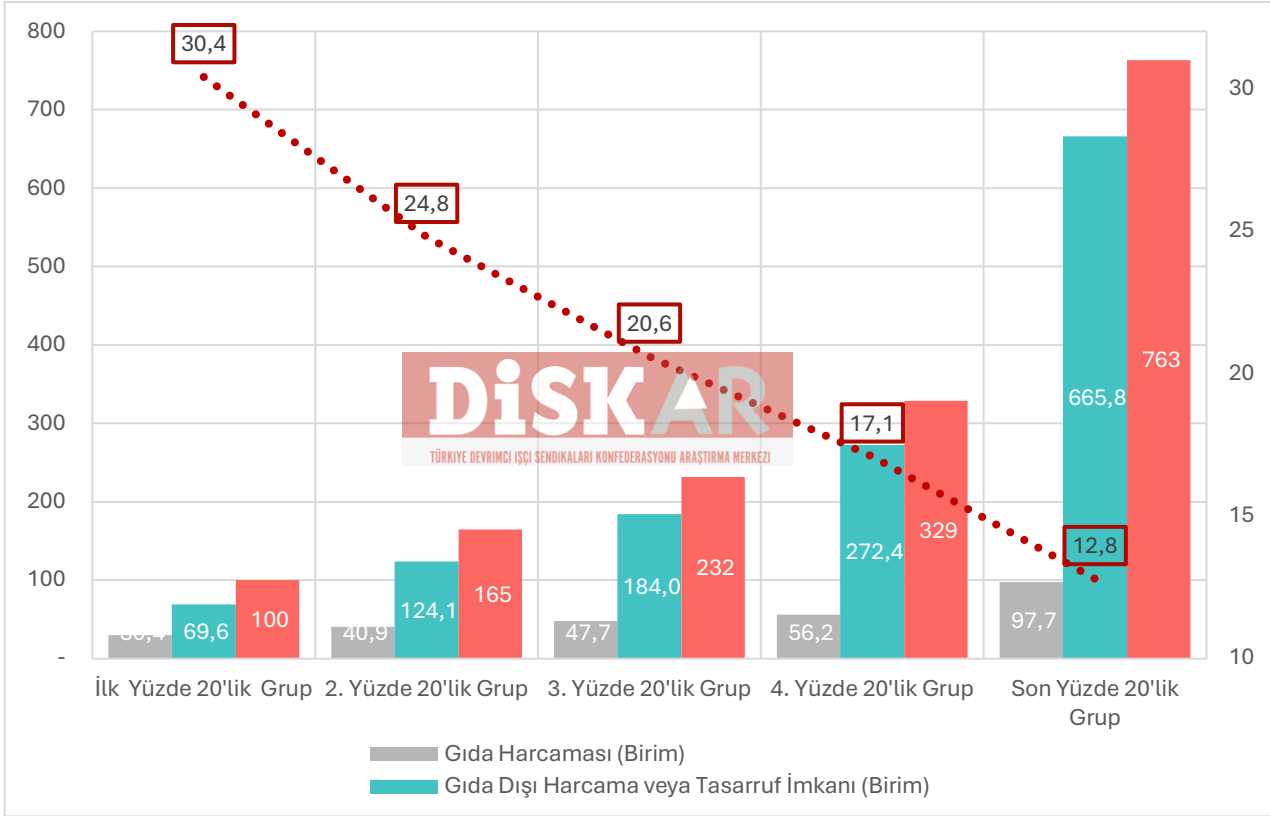

Kaynak: TÜİK Tüketici Fiyat Endeksi, Temmuz 2025.

ENFLASYONUN YÜKÜ DAR GELİRLİYE

Gelir düzeyi ve harcama kalıplarının farklı olması nedeniyle toplumsal sınıf ve kesimleri enflasyon sonucu ortaya çıkan pahalılığı çok farklı hissediyor. TÜİK verilerine² (2023) göre en düşük yüzde 20'lik gelir grubu toplam gelirin yüzde 6,3'ünü alırken, bu grubun harcamaları içinde gıdanın payı yüzde 30,4'tür. En yüksek yüzde 20'lik gelir grubu toplam gelirin yüzde 48,1'ini elde ederken harcamaları içindeki gıdanın payı yüzde 12,8'de kalmaktadır (Grafik 3). Böylece dar gelirli grupların gıda dışı harcamalar için geliri daha sınırlı kalırken yüksek gelir gruplarında bu miktar oldukça fazladır. Bu durum pahalılığın farklı toplumsal kesimlerde farklı hissedilmesine yol açmaktadır. Dar gelirli olanların harcanabilir gelirlerinin sınırlı olması nedeniyle daha yoğun bir geçim sıkıntısı çekmektedir. Bu durum enflasyonun gelir gruplarına, farklı toplumsal kesim ve sınıflara göre önemli ölçüde farklı hissedildiğini ortaya koyuyor.

Grafik 3: Yüzde 20'lik Gelir Gruplarının Bütçelerine Göre Gıda Harcaması (2024)

Kaynak: TÜİK, Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2023. TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2024.

Kira, konut ve ulaştırma harcamaları artıyor.
Düşük gelirli olanlar gıdadan kısır kira ve ulaşıma harcıyor.

² Gelir gruplarının toplam gelirden ne kadar pay aldığı TÜİK Gelir Dağılımı İstatistikleri-2023 verilerinden hesaplanmış ve tüketim harcamaları dağılımı ise TÜİK Hanehalkı Tüketim Harcaması-2024 verilerinden alınmıştır.

Öte yandan TÜİK Hanehalkı Tüketim Harcaması Araştırması 2023 ve 2024 verilerine bakıldığında en düşük yüzde 20'lik gelir grubunda hanehalkının ortalama gıda harcamasının payının (en fazla bütçe ayrılan kategori olmakla birlikte) yüzde 36,6'dan yüzde 30,4'e gerilediği görülmektedir. Bu gelir grubunun bütçesinden ayırdığı paydaki belirgin artışlar ise konut ve kira ile ulaştırmada olmaktadır. Ulaştırma ve konut ve kiradaki fiyat artışları ile buralardan bütçelerinde kesintiye gidemeyen en düşük gelir grubu hanelerinin, temel ihtiyaç olan gıdaya ayırdıkları payda yaklaşık 6 puanlık bir gerileme yaşanmıştır.³ Bu, yüzde 20'lik en yoksul grubun var olan gelirle haneyi geçindirmekteki zorluğunu göstermesi bakımından önemlidir.

Grafik 2'de gelir gruplarının gelirleri ilk yüzde 20'lik grup 100 kabul edilerek görece olarak hesaplanmıştır. Buna göre en yüksek gelir grubunun birim geliri 763 olmaktadır. Aynı şekilde gelir gruplarının gıda harcaması da gelirlerine oranla yeniden hesaplanmış ve birime dönüştürülmüştür. Buna göre 100 birim gelir elde eden birinci yüzde 20'lik grup gıda için 30,4 birim harcama yapmakta ve elinde gıda dışı harcamalar için 69,6 birim kalmaktadır. Oysa en yüksek yüzde 20'lik grubun geliri 763 birim olup bunun 97,7 birimini gıdaya harcamakta ve elinde 665,8 birim gelir kalmaktadır.

Bu nedenle düşük gelir grupları daha düşük bütçeye sahip oldukları için ve bütçenin çok önemli bir bölümünü kira ve ulaştırmaya harcadıkları için kalan gelirleri ile geçinmeleri çok daha zor olmaktadır. Giderek gıdaya daha az pay kalmaktadır. Yüksek fiyat artışları düşük gelir gruplarında daha şiddetli bir geçim sıkıntısı yaratmaktadır.

TÜİK YÖNETİMİ VERİ SAKLAMAYA DEVAM EDİYOR, YARGI KARARLARINA UYMUYOR!

TÜİK madde fiyat listesini Haziran 2022'den bu yana açıklamadığı için ürün ve hizmet bazında ortalama fiyatlar tam olarak bilinmiyor. Bu nedenle enflasyon oranını hesaplanmasına kaynak teşkil eden madde fiyat listesi görülemiyor.

TÜİK, DİSK tarafından açılan davada kesinleşen yargı kararına rağmen madde fiyat listesini açıklamıyor. Bu nedenle enflasyon oranını hesaplanmasına kaynak teşkil eden madde fiyat listesi görülemiyor.

TÜİK kesinleşmiş yargı kararlarına rağmen enflasyon hesabına esas oluşturan madde fiyat listesini gizliyor.

TÜİK enflasyon hesabına esas aldığı ortalama madde fiyat listesini Haziran 2022'den itibaren açıklamaktan vazgeçti. Oysa madde fiyat listesi 2003 yılında bu yana düzenli açıklanan bir veriydi. TÜİK enflasyonun yükselişe geçtiği 2022 yılında adeta dalga geçercesine madde fiyat listesini gizlemeye başladı. Bu durum kuşkusuz TÜİK verileri üzerindeki şaibeyi daha da artırdı.

³ TÜİK, Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2024.

TÜİK'in madde fiyat listesini açıklamaktan vazgeçmesi üzerine DİSK idari yargıda dava açtı. Ankara 6. İdare Mahkemesi 31 Mart 2023 tarihli 2022/2383 Esas ve 2023/700 sayılı Kararı'yla bu verilerin açıklanmasının TÜİK'in görevi olduğuna karar verdi ve mahkemenin kararı istinaf aşamasından geçerek kesinleşti. Bir hukuk devletin beklenen ilgili idari kurumunun kesinleşmiş yargı kararına derhal uymasındır. Ancak TÜİK bu kararın gereğini yapmayarak yargıya meydan okumaya devam etti. TÜİK kesinleşmiş yargı kararına rağmen hukukun arkasından dolanarak başka davalarla sorunu sürüncemede bırakmak istedi. Ancak TÜİK'in yargı nezdinde yaptığı tüm girişimler reddedildi. TÜİK, DİSK'in yaptığını bütün başvurulara rağmen madde fiyat listesini açıklamadı. TÜİK yönetimi Anayasaya ve Türkiye Cumhuriyeti mahkemelerine meydan okudu ve okumaya devam ediyor.

TÜİK'in yöneticileri Anayasa ve yasalar gereği mahkeme kararlarını gecikmesizin yerine getirmek zorundadırlar. TÜİK yönetimin uygulamadığı yargı kararlarıyla ilgili detaylara bu bağlantıdan ulaşabilirsiniz: <https://arastirma.disk.org.tr/?p=12838>

YENİ BİR ARAŞTIRMA: ÜCRET KAYIPLARI İZLEME RAPORU

2025 yılında yeni bir aylık araştırma yayımlamaya başladık:

Ücret Kayıpları İzleme Raporu

Bu araştırmada asgari ücret başta olmak üzere çeşitli ücret gruplarının brüt ve harcanabilir reel gelirlerini her ay düzenli olarak hesaplayacağız. Böylece ücretlerin bir yandan vergi ve kesintiler öte yandan enflasyon nedeniyle nasıl eridiğini ortaya koyacağız.

Bu araştırmayı TÜİK'in enflasyon verilerini açıklamasını takiben kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Temmuz 2025 ayına ilişkin araştırma 5 Ağustos 2025 günü kamuoyu ile paylaşılacak.

Enflasyon Bülteni Hakkında Metodolojik Açıklamalar

DİSK-AR enflasyon bültenindeki hesaplamalar OECD, IMF ve TÜİK'in enflasyon verilerinden yararlanarak yapılmaktadır. Türkiye'ye ilişkin istatistik veriler TÜİK TÜFE endeksine dayalıdır. TÜİK TÜFE verileri sorunlarına rağmen elimizdeki en kapsamlı veriler olmaları nedeniyle bunları esas aldık. Bu nedenle TÜİK TÜFE araştırmasının kısıtları ve sorunları bu bülten için de geçerlidir.

Bu çalışmada Türkiye'de enflasyon oranları dünya ve OECD ülkeleri ile karşılaştırmalı olarak yer alacaktır. Karşılaştırmalı verilerin daha geç yayınlanması nedeniyle Türkiye ile dünya ve OECD verileri arasında birkaç aylık fark söz konusu olmaktadır.

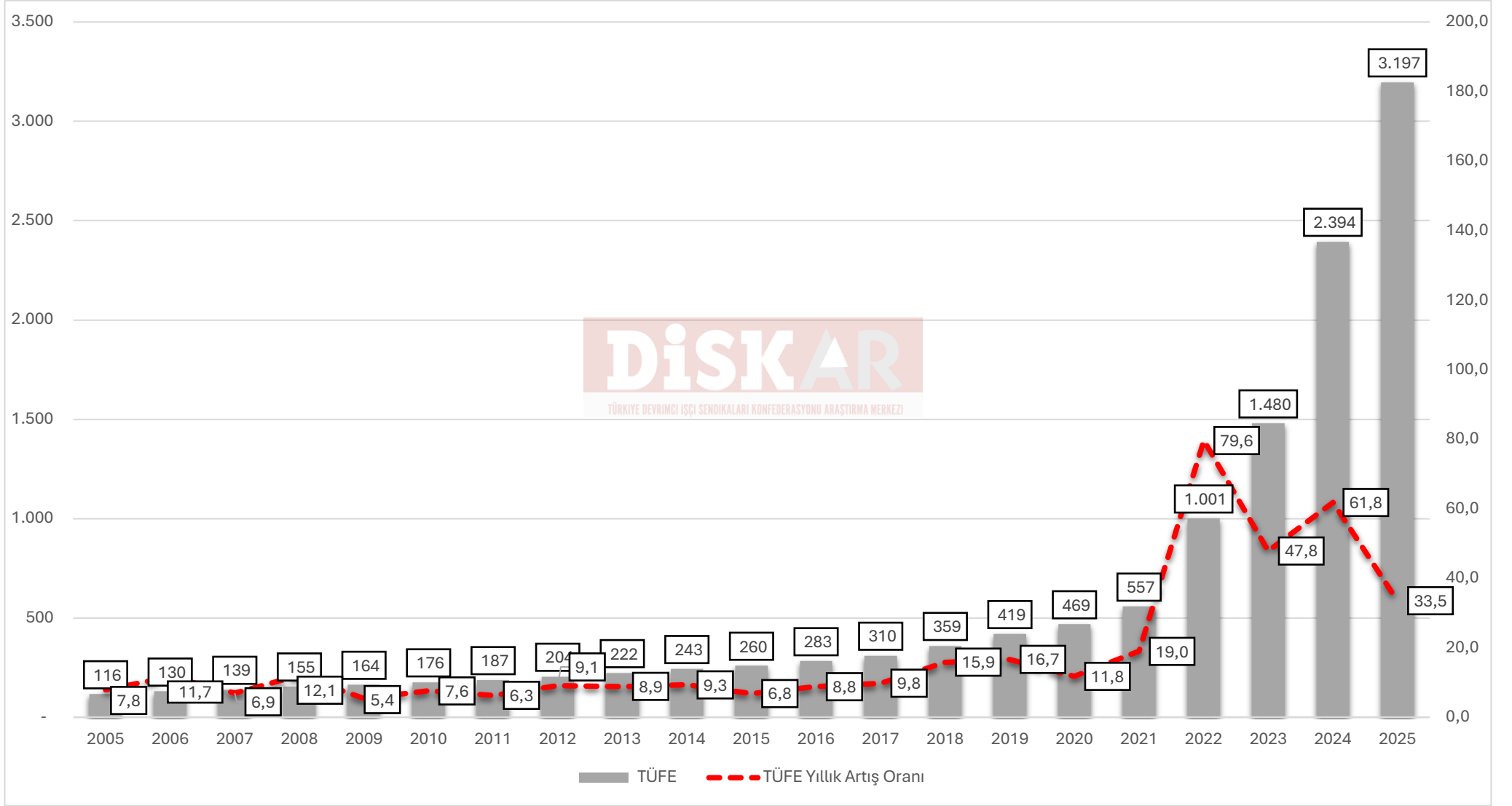
Bu çalışmada fiyatlar genel düzeyindeki yıllık değişim oranıyla (yıllık enflasyon) fiyat artışları (enflasyon endeksi) arasındaki farkı ortaya koyacağız. Diğer bir ifadeyle enflasyon oranındaki

değişimin veya düşüşün fiyatların düşmesi anlamına gelmediğini ortaya koyuyoruz. Enflasyonun hızı düşse de fiyatlar düşmüyor.

Bu araştırmanın bir diğer amacı genel enflasyon endeksi ile gıda endeksi arasında zaman içinde meydana gelen büyük farkı ortaya koymaktır. Böylece toplam harcamaları içinde gıda harcamasının payı daha yüksek olan düşük gelir gruplarının enflasyondan daha çok etkilendiğini, geçim sıkıntılarının daha yoğun olduğunu vurgulayacağız ve gelir gruplarına göre gıda ve gıda dışı harcamaların gelir grupları için birim yükünü ortaya koymaya çalışıyoruz.

Gıda harcamasının farklı gelir grupları için etkisini hesaplarken TÜİK'in "[Hanehalkı Tüketim Harcaması, 2023](#)" araştırması sonuçlarındaki "gelire göre sıralı %20'lik gruplarda tüketim harcamasının türlerine göre dağılımı (%), 2023" verileri ile TÜİK'in "[Gelir Dağılımı İstatistikleri, 2024](#)" araştırmasındaki Sıralı %20'lik gruplar itibarıyla yıllık eşdeğer hanehalkı kullanılabilir fert gelirinin dağılımı 2024 verilerini kullanıyoruz. Gelir gruplarının birim gelirlerini en düşük gelir grubunu 100 varsayarak hesapladık. Böylece en düşük gelir grubu 100 iken en yüksek gelir grubunun payı 763 oldu. Gelir gruplarının harcamaları içinde gıda ve gıda dışı payı aynı şekilde birime dönüştürdük. Kuşkusuz yüksek gelir gruplarının harcamaları içinde gıdanın payını gelirlerine göre daha düşük olabilecektir. Ancak hesaplamada gıda harcamasını tüm gelire göre oranladık. Gerek tüketim harcaması kalıpları ve gerekse gelir gruplarının paylarına ilişkin veriler 2023 verileridir. Bunlar çalışmanın kısıtlarını ve sınırlılığını oluşturmaktadır.

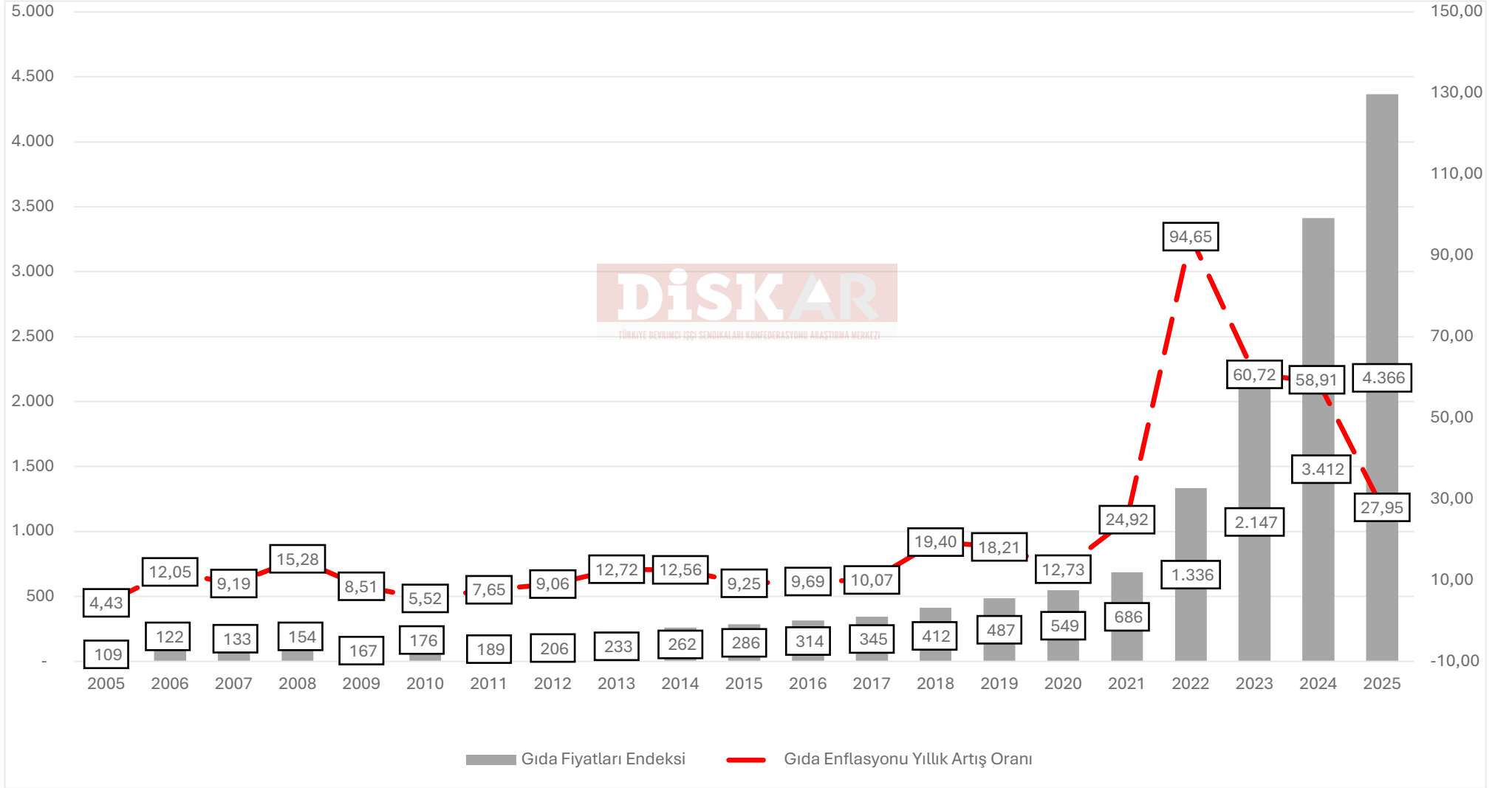
Ek Grafik 1: Tüketici Fiyatları Endeksi ve Yıllık Değişim (Enflasyon) Oranı (Yüzde) (2005-2025)*

Kaynak: TÜİK, Tüketici Fiyat Endeksi, Temmuz 2025.

*İlgili yılların temmuz ayları alınmıştır.

Ek Grafik 2: Gıda Fiyatları Endeksi ve Yıllık Değişim (Enflasyon) Oranı (Yüzde) (2005-2025)*

Kaynak: TÜİK, Tüketici Fiyat Endeksi, Temmuz 2025.

*İlgili yılların temmuz ayları alınmıştır.